

Northern Ireland

Informacija apie įstatymais garantuojamas darbo teises

- Darbuotojas turi teisę gauti **detaļu algalapį** (itemised pay statement) kiekvieną kartą, kai jam mokamas atlyginimas.
- Darbdaviai privalo darbuotojams pateikti **raštu išdėstytas jų darbo sąlygas** dviejų mėnesių laikotarpyje nuo įdarbinimo pradžios.
- Darbuotojai turi teisę į **mokamas kasmetines atostogas** (paid annual leave) nuo pirmosios įsidarbinimo dienos. Pirmuosius darbo metus galima bet kuriuo metu paimti kasmetinių atostogų dienų skaičius priklauso nuo to, kiek tų dienų "susikaupia". Sukaupiama po vieną dvyliką metų atostogų dalį kiekvieno mėnesio pradžioje.
- Darbuotojui pagal įstatymus priklausančių **apmokamų kasmetinių atostogų** (statutory paid annual leave) dienų skaičių galima apskaičiuoti padauginus įprastinės darbo savaitės dienų skaičių iš 4,8 (pvz., jei dirbate penkias dienas per savaitę – $5 \times 4,8 = 28$ dienos apmokamų kasmetinių atostogų per metus). Įstatymuose nenumatoma, ar išėiginės per valstybines šventes turi būti apmokamos, ar ne. Valstybinės šventės, kurių metu darbuotojas nedirba, įeina į bendrą kasmetinių atostogų skaičių, nebent sutartyje nurodoma, kad išėiginės per valstybines šventes suteikiamos kaip priedas prie kasmetinių atostogų.
- Dirbančios moterys turi teisę į 52 savaitių **motinystės atostogas** (maternity leave; sudarytos iš 26 įprastinių motinystės atostogų savaitių ir 26 papildomų motinystės atostogų savaitių) nepriklausomai nuo stažo. Jeigu moteris nepertraukiamai dirbo 26 savaites iki 15-osios savaitės prieš numatomą vaiko gimimo savaitę ir jos savaitinis uždarbis siekė bent socialinio draudimo žemesniojo lygio pajamų ribą, ji turi teisę į 39 savaites mokamą **valstybinę motinystės išmoką** (Statutory Maternity Pay).
- Asmenys, nepertraukiamai išdirbę darbdaviui 26 savaites iki 15-osios savaitės pabaigos prieš numatomą vaiko gimimo savaitę, gimus vaikui ar įsivaikinę vaiką, gali turėti teisę į mokamas **tėvystės atostogas** (paternity leave) iki 2 savaitių.
- Jei asmenims, nepertraukiamai išdirbusiems darbdaviui 26 savaites, yra skiriamas vaikas įvaikinimui, jiems gali priklausyti 52 savaitių mokamos **valstybinės įvaikinimo atostogos** (Statutory Adoption Leave; sudarytos iš 26 savaitių įprastinių įvaikinimo atostogų ir 26 savaitių papildomų įvaikinimo atostogų). **Valstybinė įvaikinimo išmoka** (Statutory Adoption Pay) yra mokama 39 savaites.
- Asmenys, išdirbę vienerius metus, turi teisę į neapmokamas **vaiko priežiūros atostogas** (parental leave) iki 13 savaitių kiekvienam vaikui, jaunesniam nei penkerių metų. Ši teisė priklauso abiem tėvams. Vaikų su negalia tėvai turi teisę į neapmokamas tėvystės atostogas iki 18 savaitių.

Fact Sheet

In partnership with:

Tel: 028 9261 2775

- Asmenys, nepertraukiamai išdirbę savo darbdaviui 26 savaites, gali pateikti prašymą dėl **darbo laisvu grafiku** (flexible working) jaunesnio nei 6 m. vaiko (jaunesnio nei 18 m., jei vaikas turi negalią), sutuoktinio, partnerio, civilinio partnerio, suaugusiojo giminaičio arba kito asmens, kuriam reikia priežiūros, bet kuris neįeina nė į vieną iš paminėtų kategorijų, bet gyvena tuo pačiu adresu kaip ir globėjas, priežiūrai.
- Visi darbuotojai turi teisę į pagrįstą neapmokamą **laisvą laiką darbo metu** (time off work), jeigu skubiai reikia tvarkyti reikalus, susijusius su išlaikomais asmenimis.
- Šiuo metu valstybės nustatytas minimalus darbo užmokestis (National Minimum Wage) yra £5,73 už valandą 22 m. ir vyresniems asmenims, £4,77 – 18–21 m. asmenims ir £3,53 – 16–17 m. asmenims.
- Darbuotojams priklauso **valstybinė ligos pašalpa** (Statutory Sick Pay), jeigu jie serga 4 dienas iš eilės ir jų uždarbis siekia bent socialinio draudimo žemesniojo lygio pajamų ribą. Pašalpa yra mokama iki 28 savaitių bet kuriuo negalėjimo dirbti periodu.
- Darbuotojo vidutinis **darbo laikas**, įskaitant ir viršvalandžius, kiekvienu septynių dienų laikotarpiu negali viršyti 48 valandų, nebent darbuotojas sutinka dirbti daugiau.
- Asmenims, nepertraukiamai dirbantiems daugiau nei 6 valandas iš eilės, priklauso 20 minučių **pertrauka poilsiui**, jaunesniems nei 18m. asmenimis, nepertraukiamai dirbantiems daugiau nei 4,5 valandas iš eilės, priklauso 30 minučių pertrauka poilsiui.
- Visi **nepilną dieną** dirbantys (**part-time**) asmenys turi tokias pačias sutartines teises (pagal atliktą darbą) kaip ir dirbantys visą darbo dieną.
- Asmuo turi būti pradirbęs darbdaviui mažiausiai dvejus metus, kad turėtų teisę gauti **valstybinę pašalpą dėl atleidimo** (Statutory Redundancy Pay).
- Darbuotojas turi teisę gauti **įspėjimą dėl atleidimo** (notice) ne mažiau nei prieš savaitę už kiekvienus tarnybos metus, daugiausia – prieš dvylika savaitių.
- Įstatymais darbdaviui draudžiama diskriminuoti asmenis lyties, religinių ar politinių įsitikinimų, rasės, negalios, seksualinės orientacijos ir amžiaus pagrindais.

Nepamirškite, kad šie duomenys yra bendrojo pobūdžio, todėl jų negalima laikyti pilnu ir galiojančiu įstatymu. Jeigu jums reikia išsamesnės informacijos, kreipkitės į gyventojų informacijos biurą (**Citizens Advice Bureau – CAB**; gali būti teikiamos vertimo paslaugos). Teritorinių skyrių kontaktiniai duomenys yra pateikti telefonų knygoje, taip pat juos galite rasti apsilankę www.citizensadvice.co.uk.